

UCHWAŁA NR LI/490/2023

RADY GMINY LUBIN

z dnia 27 marca 2023 r.

w sprawie unieważnienia wyboru organów Sołectwa Osiek.

Na podstawie art. 18b ust. 1 ustawy z 08.03.1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2023 r. poz. 40), w związku z § 21 i § 22 Statutu Sołectwa Osiek przyjętego uchwałą Rady Gminy Lubin nr LX/457/2014 z dnia 13 listopada 2014 roku w sprawie nadania Statutu Sołectwu Osiek (Dz. U. W. D. z 2014 r. poz. 5053), uchwala się, co następuje:

§ 1.

Uznaje się za nieuzasadnioną wniesioną skargę przez mieszkańców miejscowości Osiek w sprawie unieważnienia wyboru organów Sołectwa Osiek.

§ 2.

Uzasadnienie rozpatrzenia odwołania stanowi załącznik do uchwały.

§ 3.

Zobowiązuje się Przewodniczącego Rady Gminy Lubin do zawiadomienia pełnomocnika odwołujących o sposobie załatwienia skargi wraz z pouczeniem o treści art. 239 k.p.a.

§ 4.

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady
Gminy
Norbert Grabowski

Załącznik do uchwały Nr LI/490/2023
Rady Gminy Lubin
z dnia 27 marca 2023 r.

Uzasadnienie

Mieszkańcy Sołectwa Osiek, reprezentowani przez p. K. K. złożyli skargę - oznaczoną jako odwołanie, w treści której domagają się unieważnienia wyborów sołtysa oraz rady sołeckiej, które to odbyły się w dniu 23 stycznia 2023 roku. Argumentując powyższe żądanie naruszeniem postanowień przepisów uchwały nr LX/457/2014 z dnia 13 listopada 2014 roku Rady Gminy Lubin w sprawie nadania Statutu Sołectwu Osiek.

Rada Gminy po zapoznaniu się z opinią Komisji skarg, wniosków i petycji w przedmiocie unieważnienia wyborów organów Sołectwa Osiek, uznaje skargę za nieuzasadnioną.

Stan faktyczny sprawy.

Mieszkańcy reprezentowani przez Panią K.K., w dniu 27 stycznia 2023 roku złożyli skargę oznaczoną jako odwołanie, w treści której domagają się unieważnienia wyborów sołtysa oraz rady sołeckiej, które to odbyły się w dniu 23 stycznia 2023 roku, argumentując powyższe żądanie naruszeniem postanowień przepisów uchwały Rady Gminy Lubin nr LX/457/2014 z dnia 13 listopada 2014 roku w sprawie nadania Statutu Sołectwu Osiek.

W skardze wskazali, że w ich ocenie podczas wyboru organów sołectwa, zostały naruszone następujące uregulowania uchwały Rady Gminy nr LX/457/2014 z dnia 13 listopada 2014 roku w sprawie nadania Statutu Sołectwu Osiek, a mianowicie;

§ 12 ust. 1 Statutu Sołectwa, poprzez naruszenie terminu zwołania zebrania wiejskiego i jego wyznaczenie na 6 dzień, a nie jak winno być, na 7.

§ 15 ust. 2 Statutu Sołectwa, poprzez niezapewnienie tajności głosowania.

§ 15 ust. 5 Statutu Sołectwa, poprzez brak kontroli przez członków Komisji Skrutacyjnej dokumentów tożsamości osób odbierających karty do głosowania.

Komisji skarg, wniosków i petycji w dniu 16 lutego 2023 roku na posiedzeniu zwołanym w celu przeprowadzenia analizy przedmiotowej skargi w zakresie unieważnienia wyborów sołtysa oraz rady sołeckiej, wysłuchała wyjaśnień, wskazanej przez mieszkańców podpisanych pod niniejszym odwołaniem, p. K.K. oraz p. E. A.-K., p. H. D.-G. oraz p. D. S., kontrkandydata na sołtysa.

W toku składania wyjaśnień p. K.K. podtrzymała stanowisko przedstawione w skardze i podała, że w czasie trwania zebrania wiejskiego zarzutów w niej formułowanych, nie zgłaszała. Podniosła, że przedmiotem jej wystąpienia w trakcie zebrania była kwestia przedstawienia się kandydatów na sołtysa. Według p. K.K., inni członkowie zgłaszali Komisji Skrutacyjnej, że urna znajduje się na stole

komisji, a tak nie powinno być, bo nie ma miejsca do skreślenia kandydatów z zachowaniem tajności głosowania. Wskazała, że swoimi wątpliwościami podzieliła się z obecnym na zebraniu Wójtem Gminy.

Odnosząc się do kwestii sprawdzania przez Komisję Skrutacyjną dokumentów tożsamości osób odbierających karty do głosowania, to p. K.K powiedziała, że nie trzeba było okazywać dowodów osobistych. Komisja pytała o imiona. Według niej, członkowie Komisji Skrutacyjnej nie znali osób odbierających karty. Dodała także, że według jej wiedzy mieszkańcy dowiedzieli się o wyborach z internetu i że wie, że na terenie Osieka nie było informacji dotyczącej terminu wyborów.

Składająca wyjaśnienia p. H. D.-G. wskazała, że na sali, w której odbywało się zebranie wiejskie, było bardzo głośno i że panował bałagan. Podała, że Komisja Skrutacyjna nie sprawdzała dowodów, a ona sama nie wie, kiedy ogłoszenia o terminie wyborów wywieszono na terenie sołectwa.

Z kolei Pani E. A.-K. podzieliła się z Komisją skarg, wniosków i petycji swoją refleksją, żeby wybory odbywały się w soboty lub niedziele, bo w tygodniu ludzie jeżdżą po dzieci do szkoły, potem wożą je na inne zajęcia i nie wiedzą o wyborach, a ona sama o nich dowiedziała się od innych osób w czwartek albo w piątek, a wybory odbywały się w poniedziałek.

Pan D. S., przekazał Komisji, że w trakcie kiedy trwało głosowanie kandydaci przedstawiali swoje sylwetki.

Komisja skarg, wniosków i petycji przyjęła także wyjaśnienia od pracownika Urzędu Gminy uczestniczącego w zebraniu wiejskim z ramienia Gminy. Pani Agnieszka Wrona przekazała informację, że zawiadomienie o terminie wyborów wójt podpisał w dniu 16 stycznia 2023 roku, i z otrzymanych od sołtysa informacji, wie, że zawiadomienia zostały przez niego wywieszone tego samego dnia, w sześciu gablotach znajdujących się na terenie miejscowości Osiek.

Odnosząc się do treści składanych wyjaśnień przez osoby domagające się unieważnienia wyborów w zakresie zgłaszanych nieprawidłowości stwierdziła, że w trakcie wyborów nie było bałaganu, natomiast było bardzo głośno, co powodowało z jej strony nieustanne prośby o zachowanie ciszy i powagi wyborów. Podała, że kandydatów na sołtysa zgłaszali mieszkańcy sołectwa, a ich nazwiska były wpisywane do protokołu. Zgłaszani kandydaci nie mają obowiązku prezentowania się i przedstawiania swoich planów. Część z obecnych na zebraniu wyborców domagała się już w trakcie trwania głosowania, aby kandydaci się przedstawili, do czego ostatecznie doszło.

Prowadząca ze strony Urzędu Gminy zebranie wiejskie stwierdziła, że porządek zebrania został zrealizowany, a organy sołectwa zostały wybrane. W jej ocenie trudno było zapanować nad uczestniczącymi w zebraniu mieszkańcami, z których niektórzy chcieli jak najszybszego zakończenia wyborów i opuszczali w ich trakcie salę, wywołując swym zachowaniem harmider.

Przykładem niech będzie fakt, że w wyborach sołtysa przeprowadzanych jako pierwsze, kart do głosowania wydano 66, a w wyborach do rady sołeckiej 13 mniej, czyli 53, co wskazuje na znaczne zmniejszenie liczby wyborców i tendencję do opuszczania zebrania.

Ocena prawna.

Rada Gminy zauważa, że zasady organizacji i funkcjonowania sołectw zostały uregulowane w treści przepisu art. 5 ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym, według którego w gminie mogą być tworzone jednostki pomocnicze sołectwa. Sołectwo tworzy rada gminy w drodze uchwały po przeprowadzeniu konsultacji z mieszkańcami lub z ich inicjatywy (art. 5 ust. 2 u.s.g.), natomiast zasady tworzenia tych jednostek określa się w statucie gminy (art. 5 ust. 3 u.s.g.). W art. 36 ust. 1 u.s.g., ustawodawca wskazuje organy uchwałodawcze w sołectwie (zebranie wiejskie) oraz organy wykonawcze (sołtys, rada sołecka). Przepisy te ustanawiają także zasady prawa wyborczego, przewidując wybór sołtysa oraz członków rady sołeckiej w głosowaniu tajnym, bezpośrednim, spośród nieograniczonej liczby kandydatów, przez stałych mieszkańców sołectwa uprawnionych do głosowania (art. 36 ust. 2 u.s.g.). Organizację i zakres działania sołectwa określa właściwa rada gminy odrębnym statutem (art. 35 u.s.g.), który normuje między innymi zasady i tryb wyborów organów jednostki pomocniczej (art. 35 ust. 3 pkt 2 u.s.g.).

W rozpatrywanej sprawie Wójt Gminy Lubin zarządzeniem z dnia 24 października 2022 roku w sprawie wyborów sołtysów i rad sołeckich w Gminie Lubin, zarządził wybory organów na kadencję 2023 - 2027 r., w okresie od 23 stycznia do 10 marca 2023 roku. W przywołanym zarządzeniu Wójt wskazał, że porządek obrad zebrań w poszczególnych sołectwach zostanie ustalony zawiadomieniem o zwołaniu zebrania na siedem dni przed terminem zebrania. Wypełniając powyższe zobowiązanie, w dniu 16 stycznia 2023 roku Wójt Gminy Lubin zawiadomił mieszkańców sołectwa Osiek o zwołaniu zebrania wiejskiego w sprawie wyboru sołtysa i rady sołeckiej na dzień 23 stycznia 2023 roku, na godz. 18. W tym samym dniu, 16 stycznia 2023 roku, sołtys sołectwa Osiek wywiesił zawiadomienia o zwołaniu zebrania wiejskiego w sprawie wyboru organów sołectwa Osiek, w sześciu zamykanych gablotach rozmieszczonych na terenie sołectwa.

Zgodnie z brzmieniem Statutu Sołectwa Osiek sformułowanym w § 12 ust. 1, zebranie wiejskie, na którym ma być dokonany wybór sołtysa i członków rady sołeckiej, zwołuje wójt co najmniej 7 dni przed datą zebrania. W ocenie Rady, sformułowanie "co najmniej 7 dni przed datą zebrania" wskazuje na charakter terminu instrukcyjnego. Rada podkreśla, że zarządzenie Wójta Gminy w sprawie wyborów datowane jest na m-c październik 2022 roku, a więc jest zgodne z uregulowaniami w tym zakresie Statutu, natomiast samo zawiadomienie obarczone jest błędem w określeniu daty zebrania. Jak wcześniej wskazano, sam termin doręczenia zawiadomienia o zebraniu ma charakter instrukcyjny, a błędy w zakresie zwołania i przeprowadzenia zebrania są istotne wtedy, gdy miały one wpływ na wynik głosowania oraz przyjęte uchwały, o ile osoba, osoby

zainteresowane ich podważeniem wykażą, że wadliwe wybory organów sołectwa, miało związek z wynikiem późniejszego głosowania.

Skarżący się mieszkańcy reprezentowani przez p. K.K., nie wskazali na żaden związek przyczynowo skutkowy wskazujący na taki fakt.

Skarżący także wskazali na zarzut braku zapewnienia tajności głosowania, przywołując przepis § 15 ust. 2 Statutu Sołectwa mówiący o obowiązku zapewnienia tajności głosowania. W ich ocenie nie zapewniono tego wymogu, a sama urna znajdowała się na stole, przy którym obradowała Komisja Skrutacyjna. Składająca wyjaśnienia przed Komisją Skarg, wniosków i petycji pracownica Urzędu Gminy wyznaczona do obsługi wyborów w sołectwie Osiek p. Agnieszka Wrona wskazała, że i owszem urna znajdowała się przez chwilę na stoliku, przy którym obradowała Komisja Skrutacyjna, a to z tego powodu, że jej przewodniczący dokonywał sprawdzenia czy jest pusta i co okazywał zebranych wyborcom, jeszcze przed rozpoczęciem głosowania. Po zakończeniu tej czynności, urna została przemieszczona na inny stół, zapewniający tajność głosowania. W ocenie Rady, skarga w tym zakresie jest wynikiem braku znajomości procedur związanych z przeprowadzeniem głosowania, na co wskazuje treść § 15 ust. 4 Statutu Sołectwa i w tym zakresie nie zasługuje na uwzględnienie.

W rozpoznawanej skardze skarżący podnieśli także zarzut braku kontroli przez członków Komisji Skrutacyjnej dokumentów tożsamości osób odbierających karty do głosowania, stanowiący w ich ocenie naruszenie § 15 ust. 5 Statutu Sołectwa. Rada pozwala sobie przywołać w całości brzmienie tego uregulowania: „Przed przystąpieniem do głosowania uczestnik zebrania okazuje komisji dokument umożliwiający stwierdzenie jego tożsamości, chyba że jest znany komisji”. Zgodnie z § 13 ust. 1 Statutu Sołectwa, wybory przeprowadza Komisja Skrutacyjna wybrana spośród uprawnionych uczestników, a więc mieszkańców sołectwa Osiek. Rada Gminy nie czuje się uprawniona do kwestionowania braku znajomości mieszkańców przez Komisję Skrutacyjną, tym bardziej, że ta obradowała i procedowała w składzie trzyosobowym. Zarzut ten Rada uznaje za bezzasadny.

Na marginesie Rada Gminy zauważa, że skarżący mogą kwestionować dokonane wybory organów sołectwa tylko w ramach własnego interesu prawnego. Kryterium naruszenia interesu prawnego oznacza, że akt ten musi naruszać ich interes prawny, który musi być własny, indywidualny i oparty o konkretny przepis prawa powszechnie obowiązującego (wyrok NSA z dn. 03.06.1996 r. II SA 74/966, OSNA 1997). W judykaturze powszechnie przyjmuje się, że podstawą do stwierdzenia nieważności muszą być oczywiste naruszenia prawa, które nie mogą być akceptowane w demokratycznym państwie prawa. Za istotne naruszenie prawa skutkujące stwierdzeniem nieważności danego aktu, przyjmuje się naruszenie: przepisów wyznaczających kompetencje do

podejmowania uchwał, podstawy prawnej podejmowania uchwał, przepisów prawa ustrojowego, przepisów prawa materialnego – poprzez wadliwą ich wykładnię lub niewłaściwe zastosowanie.

Skarga – odwołanie w swej treści jest wystąpieniem o dużej dozie ogólnikowości, z przywołaniem uregulowań statutowych, bez wskazania, że podnoszone przez skarżących nieprawidłowości w zakresie przeprowadzenia zebrania są na tyle istotne, że miały wpływ na wynik głosowania.

W trakcie składanych wyjaśnień w dniu 16 lutego 2023 roku, skarżący podnosili, że na sali obrad panował bałagan i harmider. Rada wskazuje, że z wyjaśnień pracownika Urzędu Gminy wynikało, że porządek zebrania został zrealizowany, a organy sołectwa zostały wybrane. W ocenie pracownika trudno było zapanować nad uczestniczącymi w zebraniu mieszkańcami, z których niektórzy chcieli jak najszybszego zakończenia wyborów i opuszczali w ich trakcie salę, wywołując swym zachowaniem zamieszanie.

Reasumując, Rada Gminy zauważa, że zgromadzony w aktach sprawy materiał dowodowy nie potwierdza wystąpienia podniesionych przez skarżących zastrzeżeń co do przebiegu wyborów organów sołectwa Osiek, i nie daje podstaw do stwierdzenia naruszenia prawa w tym zakresie.

Rada Gminy, mając na uwadze ustalenia dokonane w toku prowadzonego przez nią postępowania wyjaśniającego stwierdza, że skarga złożona przez skarżących jest nieuzasadniona i nie zasługuje na uwzględnienie.

Pouczenie: zgodnie z dyspozycją art. 239 k.p.a., w przypadku, gdy skarga w wyniku jej rozpatrzenia, została uznana za bezzasadną i jej bezzasadność wykazano w odpowiedzi na skargę, a skarżący ponowił skargę bez wskazania nowych okoliczności - organ właściwy do jej rozpatrzenia może podtrzymać swoje poprzednie stanowisko z odpowiednią adnotacją w aktach sprawy - bez zawiadamiania skarżącego.